

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sancta Communitas, In Paupertate religiosa inviolata

Wissingh, Anton

Coloniae Agrippinae, 1699

Cap. VII. De consilio adhibendo à Superioribus Regularibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49611](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49611)

CAPUT VII.

De consilio adhibendo à Superioribus Regularibus.

I. **P**relatus quidem (prout ait D. Bonav. in
sta Ala) gerit vicem capitis in corpore fra-
ternitatis, ut, cum alia membra dedita sunt actio-
nibus sibi competentibus, caput omnibus presi-
dendo provideat, quasi omnium sensuum capax,
& omnia regens, & sensum & motum omnibus
transmittens per iussiones vel concessiones sanctæ obe-
dientiæ, quasi quorundam compaginatione nervo-
rum. Unde & caput singulari actione non occupa-
tur, ut vacet omnium membrorum provisioni. O-
mnibus enim proficit, pro omnibus audit, odorat,
gustat, & loquitur. Attamen in hoc est aliqua dif-
ferentia, quòd caput morale subinde in operatio-
nibus suis dependeat à membrorum consultatio-
ne. De qua dependentia & egentia ita loquitur
D. Bonav. lc.

II. Ipsa discretio, quæ cetera omnia dijudicat,
circumspiciat seipsam, ne ei contingat ut oculo
corporis, qui, cum alia videat, non videt seipsum,
ut non plus sapiat, quàm oportet sapere, ne sibi plus
credat quàm expedit: ne sit sapiens in oculis suis:
Quia teste B. Gregorio, sicut subditorum tentatio
est reprehendere in Prelatis, quòd in multis non re-
tè agant; ita Prelatorum tentatio est, quòd se ce-
teris sapientiores aestiment. --- Inter omnes autem
tentationes videtur ista periculosior cuique Chri-
stiano, scil. proprio sensui nimis inniti. Cum enim

Z

nemo

nemo reperiat^r ita perspicacis intelligentie, quin possit in aliquibus falli. Qui hoc totum & solum reputat justum, quod ipse senserit, astuto adversario ad varias seductiones sub specie boni liberum aditum pandit. h. i. Pergit Doctor Seraph.

III. Unde cantum est semper Re^{cto}ri, consilia libenter audire, & humiliter quarere. Et in hoc triplex humilitas consistit (adde, & securitas). Primo, si alii sentiunt, quod & ipse, securior est, quod non decipiatur. Secundo, quidquid fecerit cum prudentum consilio, si aliquid inde evenit contrarii, minus ei poterit imputari, quam si de suo id tantum sensu fecisset. Tertiò, quod saepe in merito humilitatis talis, Deus dat ei agnoscere per se vel alium, quod ante non intellexit. Hinc Moyses, cui Deus facie ad faciem loquebatur, consilium Jero socii sui gratum habuit, & servavit. Exodi 18. Hinc Apostolus Paulus Spiritu S. repletus, Evangelium, quod per revelationem Jesu Christi didicerat, ipsius instinctu, ascenderat Jerosolymam, Gal. 2. cum Petro, & Joanne, & Jacobo coapostolis suis contulit, ut esset securior in predicando, cum ab eis non discordaret; & exemplum per hoc daret fidelibus Prælati, consilium requirendi. Omnia cum consilio fac, & post factum non pœnitebis. h. i. Quales autem sint illi Prælati, qui spernunt consilia, idem Seraphicus Doctor explicans dicit.

IV. Priuò, aliqui cum ad officium regimini^{is} assurgunt, ita se continuo repletos spiritu scientie reputant, ut omnia antecessorum suorum facta stulta judicent & perversa. Secundo, alii è contra cum ab eodem absolventur officio, quacumque successores

eorum faciunt, simili modo condemnant; non attendentes, quod, sicut ipsi aliorum facta deprimunt, ita eorum facta alii possunt despicere. *Isai. 33. 1.* Væ qui spernis! nonne & ipse sperneris? Nullorum enim facta tam studiosè solent ab aliis observando notari, sicut illorum, qui aliorum facta severè dijudicant, si fortè, in quo ipsi alios arguunt, reprehensibiles deprehendantur. *h. i.* De qualitate consilii dandi docet *S. Bern.* *serm. 3. de adventu.* Nullum ego consilium melius arbitror, quàm si exemplo tuo fratrem docere studeas, quæ oporteat, & quæ non oporteat fieri, provocans eum ad meliora, & consulens ei non verbo, neque lingua, sed opere & veritate. An verò utilius aut efficacius auxilium aliquod est, quàm ut ores devotè pro eo, ut non dissimules redarguere culpas eius: ut non modò nullum ei offendiculum ponas, sed & sollicitus sis, quantum pravales, tamquam Angelus pacis de Regno Dei tollere scandala, & occasiones scandalorum penitus dimovere? Si talem te fratri auxiliarium & consiliarium exhibes, reddis ei, quod debes, nec habet, unde causetur. *h. i.* *S. Franciscus Borgia* dicere solebat, Superiorem debere priùs consilio, deinde armis attentare id, quod intendit, ut subditi exequantur.

Q. 1. Anne ab omnibus consilium petendum.

R. 1. Ex *S. Bonav. lc.* Sunt duo genera hominum, quorum consilia prudens Lector non facile debet suscipere, scil. adulatores & detractores. Primi istorum seducunt, cùm magis de se, quàm expedit, præsumant. *Isai. 3. 12.* Qui beatum te dicunt,

ipſe decipiunt, & viam greſſuum tuorum diſſi-
pant, ne de te vera ſentias ex humilitatis propria
cognitione. Secundi inducunt eum, ut pejus, quam
debet, de aliis ſuſpicando ſentiat, & ſepe inno-
centes condemnet, & priuſquam veritatem rei ple-
nè cognoſcat. h. i.

R. 2. Conſilium non oportet quærere ab illis,
qui nequeunt dare, idque contingit ex triplici
cauſa. Primò, quia non oportet credere, vel quia
ſe ipſos laudant, vel quia te in faciem laudant,
vel quia abſentem vituperant. Hæc tria hominum
genera ſemper ſunt ſuſpecta de mendacio. Se-
cundò, quia ſunt partiales, & affectu privato ſi-
niſtrè de cauſa iudicabunt. Tertio, quia amore
privato inſcati, & excæcati perdiderunt lumen
ſanæ diſcretionis. Hinc malè feciſſet *M. Magda-
lena*, ſi conſuluiſſet Judam, an Caput & Pedes
Jeſu deberet pretioſo balfamo aut unguento un-
gere: ille enim dediſſet conſilium ſuæ avaritiæ
proportionatum, quale poſtea eructavit ſine
conſultatione prævia rogantis aut rogati, dum
dixit: *Ad quid perditio iſta, &c.* Item avarum
malè conſuluiſſet Crates Thebanus, an diuitias
in mare projicere deberet. *Similiter*, electurus
voluntariam paupertatem, & vitæ communita-
tem regularem, inconfideratè & illaudabiliter
faceret, conſulendo eos, qui oderunt utramque
& impugnant: fortè tamen tunc bene conſule-
rent, ſi eorum ſpei inde aliquid emolumentum
accreſceret. v. g. Frater ſæcularis alteri fratri ſua-
det ingreſſum Religionis pauperis, ut hereditas pa-

patrimonialis maneat remanenti in saeculo; at hoc consilium ex avaritia prodit.

R. 3. A quo sit consilium petendum, disce ex sequenti apologo. Accipiter, consilii capiendi causâ, convenit vulpem, proponens, conclusum esse inter quadrupedes, & alites, quòd gallinæ & pulli earum non deberent amplius inquietari, aut devorari. Quid das consilii? anne hæc placet tibi conclusio? respondit ille: conclusionem quoad pullos admitto, quoad gallinas autem, & gallos gallinaceos reprobò; quos odi, quia cantu suo molestant, & inquietant me, ne possim dormire. Vulpes hæc malus erat consiliarius, utpote amore proprio, in re proprium interesse concernente, excæcatus. *Applica.* NB. Generaliter frustra ab illis petis consilium (ceteris paribus) à quibus jam habes responsum.

Q. 2. A quibus ergo consilium petendum.

R. Cum S. Bonav. sc. *Cum tribus de causis scilicet requiri consilium, scilicet.* Primò, propter informationem, ut discatur, de quo dubitatur. Secundò propter auctoritatem, ut plus habeat vigoris, quod per tales consultum fuerit. Tertiò propter pacem, ne habeant aliquam occasionem murmurandi. Propter primam causam consulendi sunt prudentiores, propter secundam nominatiores, propter tertiam omnes, ad quos negotium pertinere videtur. h. i.

Q. 3. Quid de adhibendis ad consilium Fratribus statuerit S. Benedictus in Regula c. 3.

R. Quòd sequentia. *Quoties aliqua precipua*

Z 3

agen-

agenda sunt in Monasterio, convocet Abbas omnem Congregationem, & dicat ipse, unde agitur. Et audiens consilium fratrum, tractet apud se: & quod utilius judicaverit, faciat. Ideo autem omnes ad consilium vocari diximus; quia sepe juniori Dominus revelat, quod melius est. Sic autem debent Fratres consilium cum omni humilitatis subjectione, ut non presumant procaciter defendere, quod eis visum fuerit; sed magis in Abbatis pendeat arbitrio, ut, quod salubrius judicaverit esse, ei cuncti obediant. Sed, sicut discipulis convenit obedire Magistro, ita & ipsum providè & justè concedet cuncta disponere.--- Ipse tamen Abbas cum timore Dei, & observatione Regulae omnia faciat; sciens, se procul dubio, de omnibus judiciis suis, equissimo iudici Deo rationem redditurum. Si qua vero minora agenda sunt in Monasterii utilitatibus, seniorum tantum utatur consilio, sicut scriptum est: omnia fac cum consilio, & post factum non poenitebis. h. i.

S. Bonav. in Alphab. Religios. lit. O. inquit: Omnia bona ad laudem Dei referas: & sine consilio, & deliberatione nihil facias. h. i. Idem scribit c. 12. de S. P. N. Francisco: Cum miranda nosset per spiritum Prophetie, hanc per seipsum quaestionem (quæ ipsius personam concernebat) dissolvere non valebat ad liquidum.--- Non erubescerat à minoribus parva quaerere verus Minor, qui magna didicerat à Magistro supremo. Studio namque precipuo solitus erat exquirere, quali via, qualique modo Deo posset secundum ipsius beneplacitum perfectius deservire. h. i.

Q. 4. Quinam sint primi Consilarii, quos Superior Regularis præ omnibus primò consulere debet in attentando arduo negotio, pro Dei gloria, communi bono, & maximè pro animarum sibi concreditarum perpetua salute, & Ordinis sui honore, & decore.

R. 1. Sicut immediata, proxima, (ideoque prima primitate majoris propinquitatis) Regula actuum humanorum est *propria recta hominis conscientia*; ita & hæc eadem est primò ad consilium adhibenda (ab ipsa enim & applicatio proximè fieri debet ad opus). Proinde prius cum ipsa, seu per ipsam consiliiari oportet, an liceat, an expediat, an debeat, an possit, an media presentent, an obstacula possint percurrere, an spes boni finis affulgeat, an manu tenentia sufficiens à Superioribus majoribus speranda: insuper, an habiturus sit in spe, & re validos fidelesque & non segnes coadjutores: præterea, an & sæculares, maximè Principes & sæculares hoc decens, consultum, immo necessarium judicent: An & conscientiosiores suæ Religionis Patres & Fratres ex sincero affectu hoc frequentib⁹ & ferventibus votis, desiderativisque suspiriis diu exoptaverint, & adhuc exoptent &c. O! quàm lætus, quàm intrepidus, quàm constans in executione sic præviè consultorum est Superior Regularis! Verè lætus & fortis, ad instar *Estheris c. 14. 18.* quæ à tribunali internæ suæ conscientiæ, pariter & confidentiæ, constituta in quadam quasi perplexitate, appellabat ad Tribunal seu Judicium divinæ omniscientiæ, dicens: *Tu nosti, quòd nunquam*

latata sit ancilla tua, ex quo huc translata sum usque in presentem diem, nisi in te, Domine Deus Abraham. Verè sicut Conscientia recta primus est & immediatus Superioris consultor, ita & consolator; qui proinde, ceteris humanis consultoribus deficientibus, stat firmus, firmiùsque consolatur & solidiùs, quàm quicumque externi humani. Bene lætus erit Superior ille, tandemque videbit Solem splendens (quamvis jam persentiscens illum sub nubibus quasi occulratum) qui à conscientia propria ad divinam scit appellare seu confugere conscientiam. (*Scientia tua ex me. Ps. 138.* Et cum D. Petro, Superiore Primo, ac Prælato universalis Ecclesiæ, post Christum: *Domine, tu scis, quia amo te. Joan. 21. 15.* quod loquat de te, pro te, propter te, à te, ex te, ad te; & nihil intendam nisi te: sic enim iussus sum à te: tu stas pro me: propter te vovi, juravi, & statui; hinc Domine sta pro te, causam tuam defende, rege me, doce me, confirma me; res tua, nō mea agitur: causa tua, non mea ventilatur: de gloria tua, non mea agitur: honor alioquin tuus, non meus, periclitatur, prostituitur, proscinditur, aut sicut ipse conquereris, (quod non speramus) *nomen meum tota die blasphematur. Isai. 52. 5.*

R.2. Alius consiliarius (mutus quidem voce, sed non virtute obligandi) est *propria Religiosorum Regula. De qua Sanctissimus Monachorum legifer Benedictus c. 3. Regulæ: in omnibus igitur omnes magistrum sequantur Regulam: neque ab ea temerè devietur à quoquam. h. i.* Super quæ verba Regulæ S. Bernardus, S. Benedicti Filius sanctus, &

*in spiritu genuinus: Si omnes, inquit, Magistram Regulam; ergo nullus propriam voluntatem, libertatem &c. Itaque si Regula jubeat, si votum emissum, aut insuper præstitum juramentum urgeat, si Constitutiones Summorum Pontificum, SS. Canonum, aut particularium Religionum præcipiant, mandent, Superioresque Regulares sub obtestatione divini judicii adjurent; tunc securum habet consiliarium, quem non tantum sequi tenetur, sed securè jubetur; alioquin Regula condemnabit illum, Regulæ compilerator stabit contra illum, & Regulæ zelatores jam sancti in cælis protestabuntur contra illum. *Ostendat ergo bonus zelator* (ait *D. Bonav.* in prima Ala) *quantum diligit Deum &c.* Si autem ob inde fiat murmur Græcorum, & incircumcisorum aliorum cordium, dura cervice Spiritui S. resistentium, lapidesque in Ministrum Christi, & Regulæ amatorem projicientium, non curet plus, quàm clapperationem hirundinum, quibus *S. P. N. Franciscus*, dum primò foras prodiret predicaturus, imperavit silentium. (*S. Bonav.* cap. 12. vitæ.) Et ut animosus permaneat, consolationem accipiat à *D. Bonav.* in Ala 5ta in medio, ubi inquit: *ubi non potest hominibus satisfieri, nisi cum offensa Dei; ibi servetur ad Deum obedientia, & ad homines patientia. Act. 5. 29. Obedire oportet Deo magis quàm hominibus. h. i.**

R. 3. Ut taceam plures cælites consiliarios, v.g. speciales in tali causa olim in vita mortali zelatores, & nunc in immortalis Advocatos, Ordinis quoque sui Fundatorem, aliosque peculiare Pa-

tronos; *Beatissima V. Maria* est inter consiliarios prima habenda; utpote quæ de se dicit (in Respons. 3. Festi immacul. Concept.) *Meum est consilium, & æquitas, mea est prudentia: mea est fortitudo: per me Reges regnant, per me Principes imperant, & potentes decernunt justitiam.* Quam, eâ de causa, quidam Superior ex Ordine *S. P. N. Francisci* solebat, non sine ingenti consolatione ac fructu (prout habeo ex ore ejus) in recitatione *Marianæ Coronæ*, aut *Rosarii* ita piè salutare & invocare: *Ave Maria, Consultrix mea, Assistrix mea, Mater de bono cōsilio, Sedes sapientia &c.* Sanè illa prævalet consilio dando, eò quia genuit eum, qui dicitur *Magni Consilii Angelus* (ut canit Ecclesia in 3. Missa Nativit. Christi.) Quem proinde ut summum & authenticum Consiliarium, fallaciæ activæ & passivæ incapax, in omni re, actione, opere, loco, immo & intentione submississimè reverebitur, ut auxiliatorem mereatur.

R. 4. Hic ipse Magni Consilii Angelus, cum turbam multam pascere disponderet, quasi consilium de iisdem pascendis ab Apostolis expetiit, dicens: *Unde ememus panes, ut manducent hi?* Joan. 6. 5. Hoc autem fecit, teste *S. Hieron.* ut Magistris exemplum tribueret cum Minoribus & Discipulis consilia communicandi. Et hoc congruenter & fructuosè; nam *valde fortitudo destruitur, nisi per consilium fulciatur*; ait *D. Gregor.* in moral. In consiliis ergo deligendis utere consilio & exemplo *Regis Alfonsi*, qui interrogatus, quibus consiliis magis uteretur, & delectaretur? respondit, *à quibus sine metu, & sine gratia,*

ria, quæ nosse cuperet, fideliter audiret. h. i. Cui concordat, quod refert Drexelius: Aulicus quidam interrogatus ab Em. D. Cardinal. quodam, cujus consilarii consilium esset fidelissimum; respondit, contemneris aurum, & spem mercedis. h. i.

CAPUT VIII.

De aliis virtutibus requisitis in Superiore, pro bono communi sibi commissa communitatis.

NB. **S**uperiores in nostro Ordine vocantur Ministri, & Custodes, in quibus etiam Guardiani intelliguntur, ut ait S. Bonav. in expos. Regl. c. 4. Ministri, quorum est ministrare, & non ministrari, exemplo Christi. Et Custodes, quorum est, curam gerere infirmorum: nam Samaritanus Custos interpretatur, qui curam habuit vulnerati &c. Luc. 10. Nomina autem Custodum, & Ministrorum, etsi diversis appropriantur, tamen circa easdem personas dicunt, modum officii in hoc Ordine Prelatorum. Ministerium dicit humilitatem, custodia autem vigilantiam insinuat pastoraalem, ne propter humilitatem sic dimittatur auctoritas, & evigilantiam ne periclitetur Ordinis disciplina. h. i.

I. NB. **Q**uoniam omnes eis necessarias virtutes superioribus Capitibus comprehendere nequivi, hinc resumo illarum explicationem ac propositionem, attamen non ex proprio, sed altiori aliorum judicio. Has brevi compendio proponit
P. Eligius